

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26.03.1976, sp. zn. 5 Cz 19/76, ECLI:CZ:NS:1976:5.CZ.19.1976.1

Číslo: 50/1977

Právní věta: Základní povinnosti pracovníků (§ 73 zák. práce), jejichž porušení může být za předpokladů uvedených v ustanovení § 77 zák. práce sankcionováno uložením kárného opatření, vyplývají z pracovněprávního vztahu; závadné jednání pracovníka, jímž nebyly porušeny povinnosti z pracovněprávního vztahu, nemůže být posouzeno jako porušení pracovní kázně.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 26.03.1976

Spisová značka: 5 Cz 19/76

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odpovědnost kárná, Pracovní kázeň, Pracovní poměr

Předpisy: 65/1965 Sb. § 73

§ 77

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50/1977 sb. rozh.

Základní povinnosti pracovníků (§ 73 zák. práce), jejichž porušení může být za předpokladů uvedených v ustanovení § 77 zák. práce sankcionováno uložením kárného opatření, vyplývají z pracovněprávního vztahu; závadné jednání pracovníka, jímž nebyly porušeny povinnosti z pracovněprávního vztahu, nemůže být posouzeno jako porušení pracovní kázně.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 26. 3. 1976, [5 Cz 19/76](#))

Navrhovatel se domáhal zrušení kárného opatření veřejné důtky, která mu byla uložena 12. 5. 1974 rozhodnutím kádrového a personálního náměstka ředitele výrobní organizace, u níž je zaměstnán. Toto kárné opatření mu bylo uděleno z toho důvodu, že dne 8. 4. 1974 byl iniciátorem návrhu, aby jinému pracovníku organizace byl odeslán telegram, který byl způsobilý ohrozit jeho vážnost u spolupracovníků a v rodině. Podle odůvodnění kárného opatření byla jednáním navrhovatele porušena ustanovení § 11 o. z. a ustanovení § 72 a § 73 zák. práce a byly jím porušeny zásady soudružské spolupráce i zásady soudružských socialistických pracovních a společenských vztahů na pracovišti.

Okresní soud v Ostravě svým usnesením rozhodnutí o uložení kárného opatření potvrdil.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že tímto usnesením soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 77 zák. práce lze uložit pracovníku kárné opatření při závažném nebo opětovném porušení pracovní kázně. K posouzení, zda kárné opatření uložené navrhovateli v projednávané věci dne 12. 5. 1974 je v souladu s tímto ustanovením, je proto třeba především zkoumat, zda navrhovatelovo jednání ze dne 8. 4. 1974 lze považovat za porušení pracovní kázně.

Ze skutkových zjištění soudu prvního stupně vyplývá, že po skončení pracovní doby ze dne 8. 4. 1974 se sešel navrhovatel se svým spolupracovníkem D. Z. v jeho kanceláři, kde již byla přítomna P. B., která nebyla pracovníkem organizace. Dohodli se, že si udělají „žert“ ze spolupracovníka J. J. tím, že mu zašlou do bytu telegram smyšleného obsahu. Odesílatelem telegramu byla P. B. Adresátu J. J. došel pak asi v 18 hod. večer uvedeného dne telegram tohoto obsahu: „Lékařské potvrzení pozitivní, přijdu za Tebou do zaměstnání, Eva“. Manželka adresáta J. J. telegram za jeho přítomnosti otevřela a po zjištění obsahu telegramu jej zahrnula výčitkami, protože měla za to, že její manžel má známost s jinou ženou. J. J. oznámil pak celou událost své zaměstnavatelské organizaci a bylo zjištěno, jak k odeslání telegramu došlo.

Podle ustanovení § 72 zák. práce záleží socialistická pracovní kázeň v uvědomělém plnění úkolů, které pro pracovníky vyplývají z jejich účasti na společenské práci. Základní povinnosti pracovníků jsou upraveny v ustanovení § 73 zák. práce. Mezi tyto povinnosti patří i povinnosti dodržovat zásady soudružské spolupráce. Uvedená povinnost je plně v souladu s morálními požadavky kladenými na socialistickou pracovní kázeň. Jednotícím kritériem pro všechny druhy těchto povinností, jejichž porušení může být za podmínek uvedených v ustanovení § 77 zák. práce sankcionováno uložení kárného opatření, však je, že vyplývají z pracovněprávního vztahu založeného zpravidla pracovní smlouvou. Jednání pracovníka, které by se tomuto vymezení vymykalo, nemůže být porušením pracovní kázně. Proto je třeba v každém jednotlivém případě hodnotit, zda pracovník svým jednáním porušil povinnosti vyplývající z pracovněprávního vztahu.

Soud prvního stupně v daném případě takto nepostupoval, i když ze skutkových zjištění vyplynulo, že navrhovatelovo jednání se vymykalo plnění povinností vyplývajících z pracovního poměru uzavřeného s odpůrcem, jakož i z obsahové i časové souvislosti s plněním těchto povinností.

Soud prvního stupně nepřihlédl ke skutečnostem, že k uskutečnění záměru navrhovatele poslat telegram do bytu spolupracovníka došlo po skončení pracovní doby a že vlastní odeslání telegramu uskutečnila odesílatelka P. B., která nebyla vůbec pracovníkem organizace, v níž pracuje navrhovatel. Soud nezhodnotil ani tu skutečnost, že P. B. po dohodě s navrhovatelem odeslala telegram do bytu J. J. a nikoliv na adresu organizace, která byla o celé záležitosti seznámena až sdělením od J. J. Teprve touto cestou se o obdržení telegramu dověděli i někteří další pracovníci organizace. Z hlediska ustanovení § 77 zák. práce není rozhodné, zda jednání se dotklo některých právem chráněných sfér spolupracovníka navrhovatele, především jeho osobnosti a jeho rodinných vztahů, jejichž právní ochranu zabezpečuje ustanovení § 11 občanského zákoníku (zákona č. 40/1964 Sb.).

Pokud tedy soud prvního stupně vycházel z nesprávného právního názoru a rozhodnutí o uložení kárného opatření potvrdil, porušil tím zákon v ustanoveních § 1, § 72, § 73 písm. a) a § 77 písm. b) zák. práce (před novelizací zákonem č. 20/1975 Sb.).

Bylo proto usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 242 odst. 1 o. s. ř. zrušeno a věc

vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.